

INHOUD

Inleiding.....	7
1 Jezus en het koninkrijk.....	15
2 Hoe voelt het om alles kwijt te raken?.....	29
3 Van het eerste begin naar de <i>Messy Middle</i>	45
4 Het nieuwe begin	57
5 Verder op weg in het grote verhaal van de Bijbel.....	69

INLEIDING

Misschien heb je het weleens meegemaakt: je zoomt in op Google Maps, speurt naar een straat of gebouw, en ineens zie je: dáár is het. Maar ... waar ben je eigenlijk? Je bent zo ingezoomd dat je het overzicht kwijt bent. Pas als je uitzoomt, zie je hoe alles met elkaar verbonden is.

En dat is precies wat dit boek doet. *Route 66* neemt je mee op reis door de Bijbel. Niet als een opsomming van feiten of als een theologische verhandeling, maar als een ontdekkingsstocht langs de rode draad van het grootste verhaal ooit verteld. We zoomen uit om het geheel te zien, maar we schakelen ook regelmatig over op 'streetview'-niveau om de mensen achter de teksten te ontmoeten. Wie waren ze? Wat maakten ze mee? Waarom schreven ze wat ze schreven?

Route 66 helpt je om de rode draad van de Bijbel te ontdekken. Niet als een rechte lijn, maar als een levendig pad vol kronkels, vragen en verrassingen. We kijken naar de hoogtepunten en dieptepunten, naar perioden van diepe crisis en naar momenten waarop schitterende beloften werkelijkheid werden. Al die ervaringen hebben hun weg gevonden naar de Bijbel, stukje bij beetje, generatie na generatie.

Bibliotheek en kathedraal

De Bijbel bestaat uit 66 boeken die in de loop van eeuwen zijn ontstaan, geschreven in verschillende tijden, door verschillende mensen,

in verschillende situaties. In die zin lijkt de Bijbel meer op een **bibliotheek** dan op één boek. Een bibliotheek waarin je verhalen vindt, gebeden, wetten, liederen, profetieën, geschiedenissen, brieven en visioenen. Boeken die elkaar beïnvloeden, op elkaar reageren, elkaar tegenspreken of juist verdiepen. En ook belangrijk: de boeken staan níét in de volgorde waarin ze geschreven zijn. Daarom is de Bijbel, zeker als je hem voor het eerst leest, geen boek dat je het beste van kapt tot kapt kunt lezen. Het is een magnifiek, maar soms ook complex geheel dat vraagt om oriëntatie.

HOEVEEL BOEKEN HEEFT DE BIJBEL?

Hierboven las je dat de Bijbel 66 boeken heeft, 39 in het Oude Testament en 27 in het Nieuwe Testament. Maar eigenlijk ligt het iets complexer. Het proces waarin gesproken werd over welke boeken wel of niet betrouwbaar en gezaghebbend zijn (de vorming van de canon), duurde meerdere eeuwen. Voor het Oude Testament was dat proces tegen het einde van de eerste eeuw klaar, en voor het Nieuwe Testament rond de vierde eeuw. Over de boeken van het Nieuwe Testament zijn alle kerken het eens. Maar bij het Oude Testament zien de rooms-katholieke en oosters-orthodoxe kerken nog een aantal extra boeken als gezaghebbend. Dat zijn vooral boeken die in de laatste eeuwen vóór de geboorte van Jezus zijn geschreven. Ze worden ook wel deuterocanonieke boeken genoemd.

Een andere manier om naar de Bijbel te kijken, is om die te zien als een **kathedraal**. Als je zo'n gebouw binnenloopt, zie je één indrukwekkend geheel: hoge torens, een middenschip, zijkapellen, plafondschilderijen, talloze kunstwerken en ornamenten en onder de grond misschien een crypte. Het lijkt één geheel, maar als je goed gaat kijken, zie je de breuklijnen, de plekken waar door oorlog of natuurgeweld een oud deel is ingestort en op een andere manier weer is opgebouwd, de muren waar een ouder schilderij door een nieuwer heen schemert. Eeuwenlang hebben generaties steeds weer iets toegevoegd aan het gebouw, voortbordurend op de basis die hun voorgangers hadden neergelegd, maar ook gebaseerd op hun eigen inzichten en ideeën. En elke toevoeging laat dat wat er al was weer in een nieuw licht verschijnen.

Op die manier kijken we in dit boek ook naar de Bijbel. Naar het geheel, het grote plan, waarin de ene gebeurtenis logisch op de andere lijkt te volgen. Maar ook en misschien wel vooral naar de breuklijnen. De momenten waarop alles wat de mensen dachten te weten over zichzelf en God in een ander licht kwam te staan, en waarop – net als in een kathedraal na een storm of vuur – op het oude fundament weer iets nieuws ontstond. We kijken dus aan de ene kant naar het verhaal van de Bijbel zoals je dat in de teksten tegenkomt. Maar we kijken ook naar de mensen achter de tekst, en proberen te begrijpen waarom ze de teksten hebben opgeschreven zoals ze dat deden.

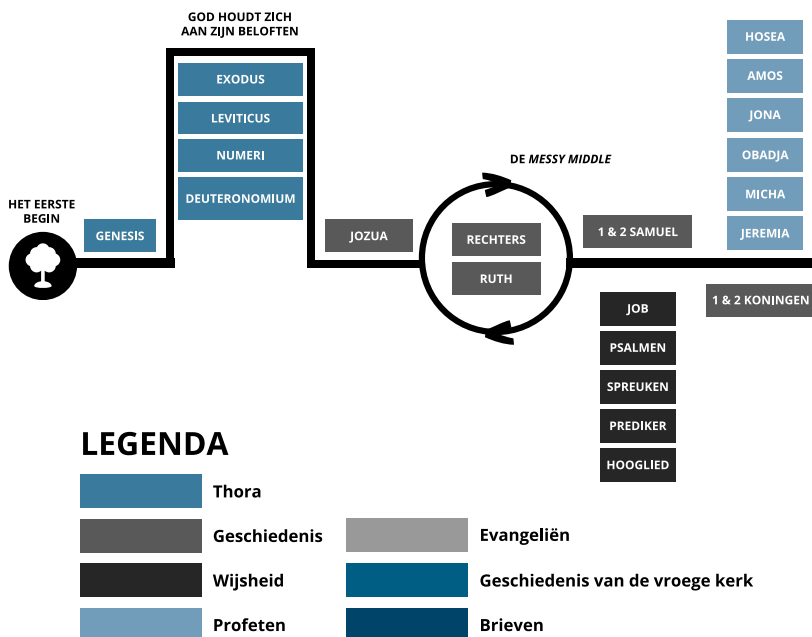
En toch, wie in een kathedraal rondloopt, ervaart uiteindelijk niet de scheuren, de stijlen of de losse onderdelen, maar het geheel. Het samenspel van licht en ruimte, van torens, ramen, gewelven en kapellen maakt dat je stil wordt en ontzag voelt. Precies zo werkt

ROUTE 66

het ook met de Bijbel. Al die stemmen, tijden, vormen en breuklijnen komen samen in een verhaal dat groter is dan de afzonderlijke delen – een verhaal dat ons optilt en laat zien hoe God door de eeuwen heen aan het werk is.

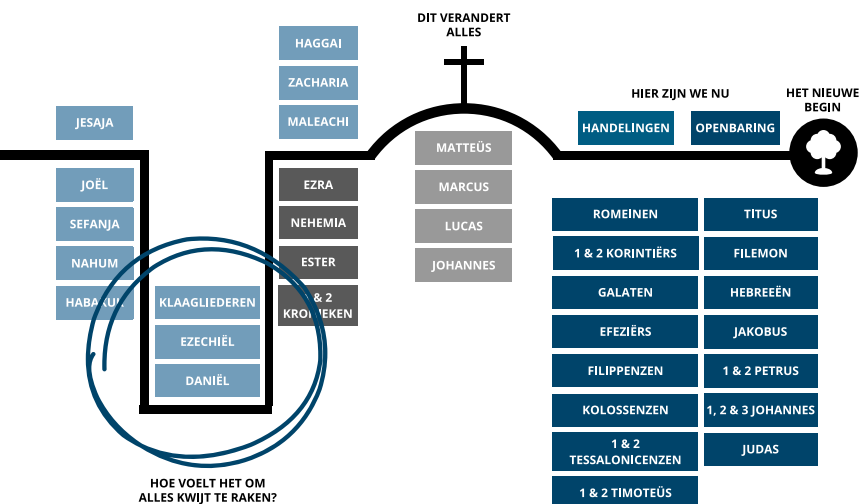
Wat kun je verwachten in dit boek?

In dit boek volg je een tijdlijn die je helpt om de grote lijn van de Bijbel te herkennen. Je kunt die tijdlijn zien als verschillende hoofdstukken in het langlopende verhaal van God en mensen. Elk hoofdstuk bouwt voort op wat eraan voorafging: nieuwe ervaringen,

nieuwe vragen en nieuwe inzichten kleuren het verhaal steeds op-nieuw in. Als je deze rode draad leert herkennen, krijg je grip op de context van de Bijbelverhalen. Dan lees je niet meer alleen losse teksten, maar zie je waar ze vandaan komen en wat ze willen zeggen.

De hoofdstukken in het verhaal van de Bijbel vormen samen één beweging. Je kunt ze beschouwen als mijlpalen langs een route, een route die de Bijbel zelf laat zien en die je helpt om te begrijpen waar je bent in het verhaal.

HET GROTE VERHAAL VAN DE BIJBEL:

1. Het eerste begin

Het verhaal begint met een wereld die goed is, door God geschapen om tot bloei te komen. Mensen krijgen een bijzondere plek in die wereld: als evenbeeld van God, geroepen om voor de schepping te zorgen, haar te bewaren en recht te doen. Maar al snel ontstaat er een breuk. De mens kiest eigen wegen, en relaties raken beschadigd: tussen mensen onderling, tussen mens en aarde, en tussen God en mens. Toch is dit geen verhaal dat eindigt in duisternis. Juist in de oergeschiedenis klinken de eerste beloften van hoop.

2. God houdt zich aan zijn beloften

Vanaf Abraham zet God een nieuwe stap: Hij kiest één familie om door hen heen de wereld te zegenen. De verhalen over Abraham, Isaak, Jakob en hun kinderen laten zien hoe kwetsbaar en menselijk die familie is. Toch blijft God trouw. Hij sluit een verbond met Israël, het volk dat uit de nakomelingen van Abraham en zijn vrouw Sara is ontstaan. Hij redt, leidt en belooft een toekomst, zelfs als mensen steeds weer struikelen.

3. De Messy Middle

Dit is de lange periode waarin Israël leert om te leven als volk van God. Ze leren God kennen in de woestijn, ontvangen wetten en richtlijnen, krijgen een eigen land, krijgen koningen en profeten, en ondergaan vele crises. Het is een rommelige, prachtige, pijnlijke geschiedenis waarin alles voorbijkomt: vertrouwen en verraad, overwinning en verlies, vreugde en diepe teleurstelling. Hier zie je

het volk volwassen worden, en zie je tegelijk hoe moeilijk het is om Gods roeping in de praktijk te brengen.

4. Hoe voelt het om alles kwijt te raken?

De ballingschap is een kantelpunt. Het land is verloren, de tempel verwoest, de identiteit aan diggelen. Israël staat voor de vragen: Wie zijn wij nu? Waar is God? Juist in deze diepste crisis worden oude verhalen opnieuw gelezen, nieuwe teksten geschreven en nieuwe inzichten geboren. De ballingschap vormt als het ware een spiegel: Israëls geschiedenis wordt herzien, verdiept en opnieuw verteld.

5. Dit verandert alles

Dan komt Jezus. In Hem komt de lange lijn van Gods verhaal tot een hoogtepunt. Hij laat zien hoe Gods koninkrijk eruitziet: een wereld die begint te lijken op wat God vanaf het begin bedoelde. Jezus' woorden, daden, dood en opstanding vormen een nieuw begin, niet alleen voor Israël, maar voor de hele wereld. De eerste volgelingen delen zijn boodschap, ontdekken wat het betekent om in dit nieuwe leven te staan en schrijven de brieven en verhalen over Jezus die we nu in het Nieuwe Testament vinden.

6. Hier zijn we nu

De Bijbel eindigt niet bij de eerste christenen. Ook wij leven in dit hoofdstuk. Een tijd waarin Gods koninkrijk zichtbaar wordt op nieuwe manieren en op nieuwe plekken, in liefde, vergeving, gerechtigheid, maar waarin de wereld nog niet is zoals die zou moeten zijn. We leven in de spanning tussen 'al' en 'nog niet': het nieuwe is begonnen, maar nog niet voltooid.

ROUTE 66

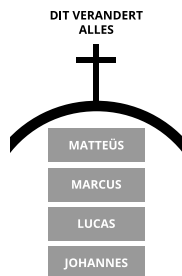
7. Het nieuwe begin

De Bijbel eindigt met een toekomstvisioen: een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waar alles wordt hersteld en waar God voorgoed bij mensen woont. Geen tranen, geen onrecht, geen dood. Dit is het eindpunt van de route – en tegelijk een nieuw begin dat alles overstijgt.

1 JEZUS EN HET KONINKRIJK

Waar zijn we in het verhaal?

We beginnen niet bij het eerste boek van de Bijbel, maar op ongeveer twee derde van de tijdlijn, bij Jezus, zo'n 2000 jaar geleden. De mensen in Israël leven dan onder Romeinse heerschappij. De mensen kennen de oude verhalen van hun voorvader Abraham, van de grote bevrijder en wetgever Mozes en van de profeten. Ze halen er hoop en richting uit, maar ervaren tegelijk onrust, verdeeldheid en vragen over wie ze zijn.

Wat ontdek je in dit hoofdstuk?

In dit hoofdstuk luister je mee met de mensen die Jezus horen spreken aan het Meer van Galilea. Je ontdekt waarom zijn woorden zo krachtig waren, hoe Hij de diepste verlangens van zijn toehoorders raakte en hoe Hij een nieuw begin aankondigde: Gods koninkrijk, een wereld zoals God die bedoelt.

Je ziet hoe Jezus' boodschap verbonden is met heel het eerdere verhaal van Israël, en waarom zijn leven én dood worden gezien als het middelpunt van het grote verhaal van God en de wereld.

Tot slot kijk je mee hoe de eerste leerlingen ontdekten dat het einde dat ze vreesden, juist een nieuw begin bleek.